

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název projektu	Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400

Prezentace předmětu:
KVANTITATIVNÍ METODY V EKONOMICKÉ PRAXI

Vyučující:
Mgr. Radmila Krkošková, Ph.D.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

**SILESIA
UNIVERSITY**
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

KVANTITATIVNÍ METODY V EKONOMICKÉ PRAXI

3. PŘEDNÁŠKA

Mgr. Radmila Krkošková, Ph.D.

Kvantitativní metody v ekonomické praxi

Struktura přednášky

Témata přednášky:

- a) číselné posloupnosti,*
- b) vlastnosti posloupností,*
- c) výpočet limity posloupnosti.*

Posloupnosti

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

Nekonečnou číselnou

posloupností prvků číselné množiny **je funkce**, která každému přirozenému číslu n přiřazuje reálné číslo.

definiční obor – N

obor hodnot - R

Zápis: $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$

Zadání posloupnosti

• n -tým členem $a_n = \frac{2n-1}{4n} \quad \left\{ \frac{2n-1}{4n} \right\}_{n=1}^{\infty}$

• výčtem prvků $\{2, 4, 6, 8, \dots\}$

• rekurentně $a_{n+1} = 2a_n + 3, \quad a_1 = -2$

• graficky

Grafem posloupnosti je množina izolovaných bodů.

Aritmetická posloupnost

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

• rozdíl mezi dvěma po sobě jdoucími členy je konstantní, nazývá se **diference** d

$$d = a_{n+1} - a_n$$

Platí: $a_n = a_1 + (n-1)d$

$$s_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$$

Příklad. Sečtěte všechna přirozená čísla od 1 do 1000.

Geometrická posloupnost

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

Podíl mezi dvěma po sobě jdoucími členy je konstantní,
nazývá se kvocient q

$$q = \frac{a_{n+1}}{a_n}$$

Platí:

$$1) \quad a_n = a_1 q^{n-1}$$

$$2) \quad s_n = a_1 \frac{q^n - 1}{q - 1}, \quad q \neq 1$$

Součet nekonečné geometrické řady

$$s = \frac{a_1}{1 - q} \quad |q| < 1$$

POSLOUPNOST KONVERGUJE

Příklad:

Určete součet posloupnosti:

a) $2, -1, \frac{1}{2}, -\frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \dots$

b) $2, 4, 8, 16, \dots$

Monotónnost posloupnosti

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ **je rostoucí, jestliže** $\forall n \in \mathbb{N} : a_n < a_{n+1}$

$\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ **je klesající, jestliže** $\forall n \in \mathbb{N} : a_n > a_{n+1}$

Omezenost posloupnosti

SILESIA
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ je omezená shora, jestliže

$$\exists K \in R, \forall n \in N : a_n \leq K$$

$\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ je omezená zdola, jestliže

$$\exists L \in R, \forall n \in N : a_n \geq L$$

Příklad:

Je dána posloupnost $a_n = \frac{3n-1}{2n}$

Určete:

a) $a_1 =$ $a_2 =$ $a_3 =$ $a_{100} =$ $a_{1000} =$

$a_{n+1} =$

b) monotónnost posloupnosti

Příklad:

**SILESIA
UNIVERSITY**
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

c) $\max P =$, $\min P =$,

$\sup P =$, $\inf P$

d) Je posloupnost omezená?

Limita posloupnosti – vlastní limita

a) $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ se blíží konečnému číslu A , zapisujeme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = A$$

jedná se o **vlastní limitu**.

Posloupnost $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ je konvergentní.

Limita posloupnosti – nevlastní limita

b) $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ se blíží nevlastnímu číslu ∞ , resp. $(-\infty)$

zapisujeme $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \infty$, resp. $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = -\infty$

jedná se o **nevlastní limitu**.

Posloupnost $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ je divergentní.

Limita posloupnosti neexistuje

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

- c) Posloupnost nemusí mít ani vlastní ani nevlastní limitu.

Posloupnost $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ je divergentní.

Např. $\{(-1)^n\}_{n=1}^{\infty}$

Definice vlastní limity posloupnosti

SILESIA
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$\lim a_n = A \iff$$

$$\forall \varepsilon > 0, \exists n_0 \in \mathbb{N}, \forall n > n_0 : |a_n - A| < \varepsilon$$

Definice nevlastní limity posloupnosti

SILESIA
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$\lim a_n = \infty \iff$$

$$\forall M > 0, \exists n_0 \in \mathbb{N}, \forall n > n_0 : a_n > M$$

$$\lim a_n = -\infty \iff$$

$$\forall M > 0, \exists n_0 \in \mathbb{N}, \forall n > n_0 : a_n < -M$$

Výpočet limit – lomená funkce

SILESIA
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{P_r(n)}{Q_s(n)} = \begin{cases} \infty \text{ } (-\infty) & r > s \\ 0 & r < s \\ \textit{podíl} \dots & r = s \end{cases}$$

Výpočet limity posloupnosti - příklady

SILESIA
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$1) \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{4n^2 - 1}{5n^2 + 3n + 2} =$$

$$2) \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3n + 5}{-4n^2 + 2} =$$

Výpočet limity posloupnosti - příklady

SILESIA
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$3) \quad \lim \frac{5n^3 - 2n + 2}{4n - 1} =$$

$$4) \quad \lim \frac{5n^3 - 2}{1 - 4n} =$$

Výpočet limity posloupnosti - příklady

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$5) \lim \frac{\sqrt{9n^2 - 2} + \sqrt{4n^2 + 1}}{7n + 3} =$$

$$6) \lim \frac{-5n^3}{2n - 1} =$$

Výpočet limity posloupnosti - příklady

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$7) \quad \lim \frac{-5n^3 - 2}{4n} =$$

$$8) \quad \lim \frac{\sqrt{25n^2 - 2}}{7n + 3} =$$

Výpočet limit s odmocninami

SILESIA
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$1) \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{4n^2 + 7n} - 2n}$$

$$2) \lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt{n+2} - \sqrt{n})$$

Výpočet limit s odmocninami

SILESIA
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$3) \lim_{n \rightarrow \infty} (n - \sqrt{n^2 + 5n})$$

$$4) \lim(\sqrt{n+1} - \sqrt{n}) =$$

Výpočet limit „ n v exponentu“

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$\lim \left(-\frac{3}{7} \right)^n =$$

$$\lim \left(\frac{-7}{3} \right)^n =$$

Výpočet limit „ n v exponentu“

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$\lim \frac{7^n - 11^n}{6^n} =$$

$$\lim \frac{6^n}{7^n - 11^n} =$$

Výpočet limit „ n v exponentu“

SILESIA
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$\lim \frac{2.5^{n+2} - 3.2^{n-1}}{2^{n+3} + 3.5^{n-1}} =$$

$$\lim \frac{10^n + 8.3^{n+2}}{4.10^n - 6^{n+3}} =$$

Limita vedoucí na Eulerovo číslo

**SILESIA
UNIVERSITY**
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n} \right)^n = e,$$

Limita vedoucí na Eulerovo číslo

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

$$\lim \left(1 - \frac{5}{3n+4} \right)^{3n+7} =$$

$$\lim \left(\frac{4n^2 + 3}{4n^2 - 1} \right)^{\frac{n^2}{3}} =$$

Jiné limity:

$$\lim \left(\frac{8n-5}{4n+4} \right)^{2n+7} =$$

$$\lim \left(\frac{4n+4}{8n-5} \right)^{2n+7} =$$

Opakování – domácí úkol

SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

a) $\lim \frac{2n}{5n+8} =$

d) $\lim \frac{2}{5n+8} =$

b) $\lim \frac{8n^5+1}{2-7n+2n^6} =$

e) $\lim \frac{4n^3+1}{2-7n+2n^3} =$

c) $\lim (-2)^n =$

f) $\lim \left(\frac{1}{2}\right)^n =$

Závěr přednášky

**SILESIAN
UNIVERSITY**
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

Děkuji Vám za pozornost !!!